

PREZENTĂM MONOGRAFIA ȚURCAN, NELLY. COMUNICAREA ȘTIINȚIFICĂ ÎN CONTEXTUL ACCESULUI DESCHIS LA INFORMAȚIE

Natalia CHERADI, coordonator al Programului EIFL-OA Moldova

Cartea conf. Universitar Nelly Țurcan este dedicată abordării comunicării științifice în condițiile Accesului Deschis la informație. Autoarea relevă contradicția care există între sistemul tradițional de comunicare științifică și cerințele comunității academice, ale societății în ansamblu, privind cercetările științifice și accesul la rezultatele cercetătorilor.

Nelly Țurcan a dat o imagine de ansamblu a conceptelor ce țin de comunicarea științifică: abordări teoretice, tipologia comunicării științifice, paradigmele comunicării științifice, rezumând aici mulți ani de discuții cu privire la natura și esența comunicării științifice și prezentând propria concepție a acestui fenomen extrem de complex, cu multe fațete.

Generalizând opiniile privind noțiunea de „comunicare științifică” și funcțiile realizate de aceasta, autorul propune propriul său punct de vedere. Termenul *comunicarea științifică* este unul complex care acoperă două dimensiuni ale comunicării – comunicarea în știință și comunicarea despre știință. Din această perspectivă autoarea definește *comunicarea științifică* ca o interacțiune durabilă a actanților procesului de circulație a informației științifice în societate care este asigurată de totalitatea mijloacelor, filierelor, activităților instituționale. Autoarea distinge două

nivele ale comunicării științifice: (1) *comunicarea științifică internă*, în care participă cercetătorii, savanții dintr-un domeniu de cercetare; (2) *comunicarea științifică externă* care se desfășoară între comunitatea științifică și societate.

Cu toate acestea, valoarea acestei cărți nu este doar o revizuire a abordărilor existente și opiniilor cu privire la comunicare, nici măcar faptul că avem un în față un text foarte bogat, în care realizările ale mai multor cercetători sunt conectate la întreaga doctrină a comunicării. În opinia noastră, cel mai valoros lucru realizat de Nelly Țurcan, este redefinirea paradigmei comunicării științifice în condițiile Accesului Deschis la informație, care ar putea fundamenta o bază comună pentru studiarea comunicării de diferite științe.

Pregătirea fundamentală a autoarei, cunoașterea bună a domeniului infodocumentar, a sociologiei, tehnologiei informației și a comunicării ia permis să atinge scopul acestei lucrări. Autoarea îmbină percepțiile intuitive și cunoștințele existente și dezvoltă abordări integrative în demersul său științific de studia fenomenul de comunicare. Desigur, scopul cărții este atins, însă, suntem convingși că, această monografie este doar o realizare în drumul lung pentru a dezvolta doctrină filozofică a comunicării științifice.

Știința se dezvoltă prin propriile sale legi, dar este întotdeauna rezultatul unei activități comune în cadrul comunității științifice. Biblioteca este intermediar în sistemul de comunicare științifică, având un rol important în asigurarea informațională a procesului de cercetare. Rezultatul științific, înregistrat de Nelly Țurcan s-a produs prin multiplele dezbateri interne și externe, uneori foarte dure, dar așa se maturizează un savant, trecând aceste labirinte intelectuale, psihologice și etice. Lucrările științifice serioase oferă o examinare aprofundată a textelor științifice, estimările făcute anterior, compararea ideilor și viziunilor altor oameni de știință. Cartea prezentată încă o dată ilustrează capacitatea autorului să realizeze aceste lucruri. Monografia este un model de dezbateră academică, autorul are un nivel ridicat de cultură intelectuală, care este atins de foarte puțini oameni de știință de azi.

Noi, reprezentanții domeniului infodocumentar, trebuie să fim auto-critici, și, prin urmare, este necesar să spunem că ajungem rareori la nivelul de generalizare științifică, cu atât mai important pentru noi este să asimilăm cunoștințele dobândite de colega noastră, care se orientează perfect în problemele științei și în aparatul conceptual și metodologic al științei. Această carte, prin abstractizare și generalizare, analiza structurală și analiza funcțională, abordări sistematice confirmă caracterul științific al acestei publicații. Monografia este o sursă de cunoaștere epistemologică, care uneori ne lipsește nouă.

Autorul nu a putut evita nici modelarea Accesului Deschis ca o nouă formă de comunicare a informațiilor. Reflecțiile generate din lectură acestei cărți, în general sunt legate de înțelegerea modului în care această cercetare va influența dezvoltarea în continuare a sistemului de comunicare științifică. Sunt un cititor harnic și un elev al acestei cărți și încerc să găesc răspunsuri la unele întrebări, însă, am constatat că prin prima lectură nu am înțeles toate sensurile cuprinse pe aceste pagini. Este un gen de publicare academică, asemenea cărți sunt rar editate de colegii noștri. Nelly Țurcan întotdeauna se prezintă ca un specialist și inovator, care mereu își îmbunătățește competențele, care permanent caută contactul și raportul cu colegii săi. Cartea este lucrată cu măiestrie științifică a unui cercetător experimentat și are un limbaj academic, unul convingător, extrem de bogat în terminologia profesională din științe foarte diferite.

Prezentarea în această carte a politicilor, strategiilor și modelelor ale Accesului Deschis o considerăm o realizare notabilă a autorului. Cunoașterea și aplicarea modelelor Accesului Deschis vor impulsiona dezvoltarea sistemului de comunicare științifică în Republica Moldova, ar contribui la creșterea vizibilității cercetărilor științifice la nivel național, precum și la nivel internațional. De asemenea, implementarea repozitoriilor instituționale și a revistelor cu acces deschis va contribui la creșterea impactului publicațiilor științifice datorită sporirii citărilor.

Concluziile în finalul cercetării se referă la necesitatea implementării modelelor inovaționale de comunicare științifică care vor permite diseminarea și accesul nerestricționat la informația științifică. O altă concluzie importantă este că universitățile, instituțiile de cercetare și editurile trebuie să aprobe politicile instituționale privind accesul deschis la informația obținută în procesul de cercetare științifică.

În general, această monografie, la fel ca și toate lucrările scrise de Nelly Țurcan se disting prin caracterul lor netrivial și valabilitatea gândirii, utilizarea bogată de surse documentare, integritatea de analiză științifică și citare; stil autentic al expunerii științifice, și multe alte avantaje. Din această cauză lucrarea Nelly Țurcan este una reprezentativă, conținând informații de noutate științifică, reflectând o gamă largă de probleme de actualitate. Cred că această monografie, este cea mai mare contribuție la studiul comunicării științifice, realizat vre-o dată în Republica Moldova.

Accesul Deschis, acest nou model de acces la informație și cunoaștere este obiectivul strategic principal pentru următoare perioadă în universitățile Republicii Moldova. Bibliotecile universitare vor organiza arhive instituționale (repozitorii) și reviste cu acces deschis. Specialiștii din bibliotecă în colaborare cu departamentele de știință vor convinge cercetătorii, cadrele didactice universitare de a participa la constituirea arhivelor instituționale, vor informa comunitatea despre resurse informaționale noi privind informația științifică. Prin aceste demersuri, bibliotecile universitare vor contribui la dezvoltarea conținutului digital în Acces Deschis prin popularizarea producției științifice și consolidarea imaginii universității.

Să ne bucurăm că, datorită Nelly Țurcan, cunoștințele noastre au devenit mai bune, mai logice, mai convingătoare! Aceste cunoștințe ne vor ajuta să influențăm procesul de comunicare științifică în Republica Moldova și crearea conținuturilor digitale în acces deschis!

Preluare de pe blogul OA: <http://eifloamoldova.wordpress.com/>